

AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

2 194. Na hierarchicky druhej úrovni je 24 okresov mestského typu, 18 vidieckeho a 30 prechodných. Medián podielu obyvateľov žijúcich v obciach vidieckeho typu je 36 percent a v obciach prechodného typu 40 percent. V prípade kontinuálnej stupnice je medián funkcií príslušnosti okresov medzi vidieckymi okresmi 0,32 a medzi okresmi urbanizovanými 0,49.

Prednosťou prezentovaného postupu je možnosť použitia jednotnej exaktnej metodológie v rozličných štátoch pri zohľadnení národných špecifik, ktoré sa odrážajú v odpovediach expertov. Treba zdôrazniť, že metodika pre obce a regióny má spoločný základ. Metóda umožňuje tvorbu stupnice rurality s ľubovoľnou jemnosťou členenia stupnice. V prospech novej metodiky hovoria závery získané komparáciou výsledkov aplikácie prezentovanej metodiky a metodiky OECD v Slovenskej republike. Metodika je nová, pôvodná. Rovnako je nová aj aplikácia prezentovaného prístupu na údaje o Slovenskej republike ako aj ich komparácie s výsledkami získanými na základe metodiky OECD.

Súhrn

Pojem vidiecky priestor je okamžite každému zrozumiteľný. Vytvorenie objektívnej, jasnej definície vidieka sa však javí komplikovaným, ba až nemožným. Hustota obyvateľstva je kritérium, ktoré sa často používa pri vymedzení hranice medzi vidiekom a urbanizovaným územím. Prezentujú sa nové metódy pre definovanie vidieckeho priestoru na dvoch hierarchických úrovniach – lokálnej (obce) a teritoriálnej (okres, región). Metódy sú založené na konštrukcii a využívaní funkcie príslušnosti vidieckeho a urbanizovaného priestoru.

Kľúčové slová: vidiek, hustota obyvateľstva, funkcia príslušnosti, fuzzy množiny

Literatúra

- Bilancia pohybu obyvateľstva v Slovenskej republike podľa obcí 1999. 2000. Bratislava : ŠÚ SR, 2000.
- FÁZIKOVÁ a kol. 1998. Základná typológia vidieckych obcí z hľadiska demografického vývoja. In: Zborník prednášok z medzinárodného sympózia Rozvoj vidieka a problematika vidieckeho obyvateľstva. Nitra : SAPV, 1998. s. 116-126. ISBN 80-8058-076-6
- HARAJ, V. 1998. Konceptia rozvoja vidieka na Slovensku. In: Zborník prednášok z medzinárodného sympózia Rozvoj vidieka a problematika vidieckeho obyvateľstva. Nitra : SAPV, 1998. s. 3-13. ISBN 80-8058-076-6
- HRUBÝ, J. 1998. Vidiek v demografickej klasifikácii a vývojových zmenách. In: Zborník prednášok z medzinárodného sympózia Rozvoj vidieka a problematika vidieckeho obyvateľstva. Nitra : SAPV, 1998. s. 86-92. ISBN 80-8058-076-6
- HUDEČKOVÁ, H. 1997. Ruralizace a její aktéři. In: Zemědělská ekonomika, roč. 43, 1997, č. 9, s. 389-397.
- KLIR, G. J. - Bo Yuan. 1998. Fuzzy sets and fuzzy logic: Theory and applications. Prentice Hall, 1998. ISBN 0-13-101171-5
- NICHOL, B. 1990. Rural and remote and the question of definition. In: Rural Welfare Research Bulletin, 1990, no. 4, p. 5-11.
- NOVÁK, V. 1990. Fuzzy množiny a jejich aplikace. Praha : SNTL, 1990.
- RAO, C.R. 1978. Lineární modely statistické indukce. Praha : Academia, 1978.
- STEHLÍKOVÁ, B. 1998. O konštrukcii funkcie príslušnosti. In: Zborník referátov 13. letnej školy biometrie. Brno : Komisia biometrie Českej akadémie poľnohospodárskych vied a Komisia biometrie Predsedníctva Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied, 1998, s. 135-138. ISBN 80-86051-30-7
- STEHLÍKOVÁ, B. 1998. Vymedzenie kritérií charakterizujúcich vidiek pomocou aparátu fuzzy množín. In: Zborník príspevkov z medzinárodného seminára Štatistika sociálno-demografickej situácie vidieka. Nitra : SPU, 1998

Kontaktná adresa

doc. RNDr. Beáta Stehliková, CSc. Katedra štatistiky a operačného výskumu, Fakulta ekonomiky a manažmentu, Slovenská poľnohospodárska univerzita, Tr. A. Hlinku 2, 949 78 Nitra, tel.: 037/652 08 kl. 153, e-mail: Beata.Stehlikova@fem.uniag.sk

Acta oeconomica et informatica 2/2001
Nitra, Slovaca Universitas Agriculturae Nitriae, 2001, s. 43-46

PODIEL DOTÁCIÍ NA PODNIKATELSKEJ ÚSPEŠNOSTI SAMOSTATNE HOSPODÁRIACICH ROĽNÍKOV

A SHARE OF SUBSIDIES IN THE SUCCESS OF SELF-EMPLOYED-FARMERS

Ludmila MIŽIČKOVÁ

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Subsidies are one of the most used means of support given to the entrepreneurs (natural persons) running agricultural production. The main goal of this research was to determine a share of subsidies in the entrepreneurial success of self-employed farmers farming in adverse natural conditions. The results were achieved by the use of the method of regression analysis, F-test, t-test, as well as a percent share of subsidies in total incomes. Results were compared with those of the Slovak Ministry of Land Management concerning the Slovak Republic as a whole.

Key words: subsidies, means of support, independent farmers

Podporné prostriedky sú významnou zložkou príjmov fyzických osôb, reprezentovaných samostatne hospodáriacimi roľníkmi. Dotácie sa vo všetkých agrárne vyspelých krajinách podieľajú na príjmoch agropodnikateľov. Zároveň patria k najvyužívanejším prvkom v rámci podpory malého a stredného podnikania v agropotravinárskom komplexe.

Respondenti, s ktorými pracujeme v rámci výskumnej úlohy využívajú dotácie na riešenie rôznych finančných problémov súvisiacich so súkromným podnikaním. Kým v prvých 5-tich rokoch súkromného agropodnikania u nás (roky 1991-1995) využívali dotácie na investovanie do budov, zariadenia hospodárskych objektov a nákup techniky, v druhej polovici deväťdesiatych rokov sa dotácie využívali hlavne na eliminovanie negatívneho dopadu horších prírodných podmienok.

Respondenti, sledovaní v rokoch 1999 a 2000, hospodáriaci v okrese Galanta, využívali dotácie predovšetkým na

nákup osív, sadív, chemických ochranných prostriedkov a kompenzáciu negatívneho výsledku v dôsledku veľkého sucha. Respondenti v okrese Martin a Čadca kompenzovali nimi nižšiu dôchodkovosť v dôsledku znevýhodnených výrobných podmienok obhospodarovanej ornej pôdy a vylepšovali genetický potenciál v živočišnej výrobe, hlavne v chove hovädzieho dobytká a oviec.

Cieľom výskumu, výsledky ktorého sa prezentujú v príspevku, bolo zistiť vplyv podporných prostriedkov na podnikateľskú úspešnosť samostatne hospodáriacich roľníkov. Keďže respondenti v rokoch 1999 a 2000 využívali iba dotácie, zúžili sme výskum na analýzu vplyvu dotácií na ich podnikateľskú úspešnosť.

Materiál a metódy

Využívanie podporných prostriedkov v súkromnom agropodnikaní sledujeme od roku 1990 popri iných vplyvoch formujúcich súkromný sektor u nás. Postupne sa oslovilo takmer tisíc respondentov, medzi ktorými prevažujú tí, ktorí využívajú podporné prostriedky.

Podkladové údaje sa získali použitím dotazníka a štandardizovaného rozhovoru od respondentov predovšetkým z okresov Galanta, Martin a Čadca. Dotácie sa prepočítali na hektár poľnohospodárskej pôdy a porovnali s dosiahnutými príjmami prepočítanými na 1 hektár. Použitím dvojjvýberového F-testu pre rozptyl a dvojjvýberového t-testu s nerovnosťou rozptylu išlo o zistenie rozdielu vo vývoji dotácií a príjmov pre roky 1999 a 2000. Na zistenie vplyvu dotácií na objem tržieb sa použila regresná analýza.

Dosiahnuté výsledky a diskusia

Výmera poľnohospodárskej pôdy sledovaných agropodnikateľov sa pohybovala v rozpätí 4 - 346 ha poľnohospodárskej pôdy. Respondenti v produktívnom veku súkromne hospodária najmenej 5 rokov. Pre 60 % respondentov je príjem z podnikania jediný, pre 36 % vedľajší. Vo výrobnnej štruktúre zaujímajú významné postavenie obilniny. V okrese Galanta sa ďalej pestuje poľná zelenina, zemiaky, cukrová repa a v okrese Martin krmoviny pre hospodárske zvieratá chované na produkciu a predaj mlieka a mäsa.

Dotácie pripadajúce na 1 ha p.p. sa v roku 1999 pohybovali od 437 Sk po 12 000 Sk a roku 2000 od 439 Sk po 12 000 Sk na 1 ha p.p., čo poukazuje na vyrovnanosť dotácií pripadajúcich na 1 ha p.p. v sledovaných rokoch. Pri porovnaní dotácií na 1 ha p.p. medzi jednotlivými veľkostnými skupinami sa zistil nárast v roku 2000, v porovnaní s rokom 1999. Neplatí to

absolútne, pretože v niektorých veľkostných skupinách sa zistil pokles dotácií pripadajúci na 1 ha p.p. Prehľad za jednotlivé veľkostné skupiny a roky poskytuje tabuľka 1.

Na základe analýzy výpočtov uvedených v tabuľke 1 možno konštatovať:

- v roku 1999 boli najvyššie dotácie pripadajúce na 1 ha p.p. v najmenej veľkostnej skupine, ktorú tvorilo 10 respondentov hospodáriacich na výmere 4, 7, 15, 16, 18 a 20 ha p.p.
- výsledky nepoukazujú na priamu závislosť medzi výmerou pôdy a dotáciami pripadajúcimi na 1 ha p.p.
- najpočetnejšou veľkostnou skupinou je tretia, 51-100 ha p.p., ktorú tvorí 21 respondentov, s priemernou výmerou 68 ha p.p.
- v jednotlivých veľkostných skupinách sa dotácie pripadajúce na 1 ha p.p. zvyšujú súčasne so zvyšovaním výmery pôdy. V skupine s najväčšou výmerou p.p. sa zistili najnižšie dotácie pripadajúce na 1 ha p.p. v roku 1999, ale medziročný výrazný nárast bol v roku 2000. Výrazný nárast v prospech najväčšej veľkostnej skupiny sa zaevidoval aj v roku 2000.

Pri porovnaní sledovaných rokov 1999 a 2000 je viditeľný pokles dotácií pripadajúci v priemere na 1 ha p.p. v troch veľkostných skupinách. V troch veľkostných skupinách je však vykázaný nárast dotácií pripadajúci na 1 ha p.p. v roku 2000 v porovnaní s rokom 1999.

Príčin v poklese dotácií pripadajúcich na 1 ha p.p. je viacej. Popri znižovaní prostriedkov určených na dotácie, je to aj sprísnovanie kritérií pre ich získanie. Medzi respondentami pribúdajú takí, ktorí sa o dotácie neuchádzajú. Viacerí sa zapojili do projektu PHARE, z ktorého najmä v roku 1998 získali podporné prostriedky.

Ak porovnáme využitie dotácií v jednotlivých rokoch, zistujeme posun v ich využívaní. Dotácie v sledovaných rokoch 1999 a 2000 sa využili na zaistenie prevádzky v podnikoch. Ide o nákup osív, sadív, chemických ochranných prostriedkov. V rokoch 1990-1995 respondenti využívali dotácie na vybudovanie hospodárstiev, čiže investovali. Nakupovali techniku, hospodárske zvieratá, budovali hospodárske objekty, výrobné, resp. spracovateľské linky.

V posledných rokoch však dotácie slúžia na zaistenie prevádzky. Za príčiny možno označiť:

- zhoršovanie ekonomickej situácie v podnikoch,
- vyhovujúcu vybavenosť podnikov, ktorých majitelia ukončili investovanie,
- zhoršovanie celkovej situácie v agropotravinárskom komplexe.

Predmetom výskumu bol aj vývoj tržieb a podiel dotácií na ich výške. Prehľad poskytuje tabuľka 2.

Výsledky uvedené v tabuľke 2 upozorňujú na nerovnomerný vývoj v príjmoch respondentov v rokoch 1999 a 2000, ale aj na veľké rozdiely v príjmoch prepočítaných na 1 ha p.p. Najvyššie príjmy pripadajúce v priemere na 1 ha p.p. sú vo

Tabuľka 1 Prehľad o priemernej výške dotácií pripadajúcich na 1 ha p.p.

Veľkostná skupina v ha p.p. (1)	Rozpätie v Sk na 1 ha p.p. v roku 1999 (2)	Priemer v Sk na 1 ha p.p. v roku 1999 (3)	Rozpätie v Sk na 1 ha p.p. v roku 2000 (4)	Priemer v Sk na 1 ha p.p. v roku 2000 (5)
- 20	437 - 12 000	3 852	439 - 5 275	1 863
21 - 50	880 - 1 965	1 274	452 - 2 069	3 283
51 - 100	810 - 2 205	1 344	320 - 3 851	1 373
101 - 150	590 - 3 030	1 612	1175 - 3 533	2 247
151- 200	633 - 3 589	1 915	444 - 3 533	1 850
201 -	828 - 1 445	1 182	828 - 12 000	5 024

Zdroj: Vlastné výpočty zo získaných údajov od respondentov

Table 1

A brief survey of mean amount of subsidies per hectare

(1) size group in ha, (2) margin per ha in SKK, 1999, (3) average per ha in SKK, 1999, (4) margin per ha in SKK, 2000, (5) average per ha in SKK, 2000

Source: our own calculations based on the information from respondents

Tabuľka 2 Prehľad o priemerných príjmoch pripadajúcich na 1 ha p.p.

Veľkostná skupina v ha p.p. (1)	Rozpätie v Sk na 1 ha p.p. v roku 1999 (2)	Priemer v Sk na 1 ha p.p. v roku 1999 (3)	Rozpätie v Sk na 1 ha p.p. v roku 2000 (4)	Priemer v Sk na 1 ha p.p. v roku 2000 (5)
- 20	10 750 - 111 300	37 875	12 500 - 146 000	56 419
21 - 50	5 274 - 29 444	14 185	3 261 - 41 666	18 333
51 - 100	12 830 - 44 687	23 945	12 000 - 46 875	21 851
101 - 150	3 846 - 24 174	14 156	4 615 - 26 175	18 089
151 - 200	4 144 - 77 777	22 328	2 100 - 23 926	23 988
201 -	13 600 - 25 407	17 744	14 000 - 20 520	17 086

Zdroj: Vlastné výpočty zo získaných údajov od respondentov
 A brief survey of mean incomes per ha agricultural land
 (1) size group in ha, (2) margin per ha in SKK, 1999, (3) average per ha in SKK, 1999, (4) margin per ha in SKK, 2000, (5) average per ha in SKK, 2000
 Source: our own calculations based on the information from respondents

veľkostnej skupine do 20 ha p.p. v obidvoch sledovaných rokoch. Medzročný nárast príjmov je síce v niektorých veľkostných skupinách, ale najnižší pripadá v roku 2000 na najväčšiu veľkostnú skupinu nad 201 ha p.p., v ktorej hospodári 5 respondentov na výmere 217-346 ha p.p.

V centre pozornosti riešiteľov výskumnej úlohy bolo aj porovnanie vývoja dotácií a príjmov v roku 2000 s rokom 1999. Použitím dvojvýberového *F*-testu pre rozptyl a použitím dvojvýberového *t*-testu s nerovnosťou rozptylu sa zistil nevýznamný rozdiel v dotáciách medzi rokom 1999 a rokom 2000.

Použitím regresnej analýzy sa zistila preukazná závislosť príjmov na dotáciách tak v roku 1999, ako aj v roku 2000. Pre rok 1999 sa prepočítal lineárny regresný model, pri ktorom sa zistila celková významnosť *F*-testom, $F = 5,688$ (signifikantnosť 0,0204). Pre rok 2000 bol prepočítaný lineárny regresný model, pri ktorom sa zistila celková významnosť modelu *F*-testom, $F=8,878$ (signifikantnosť 0,004). Pri porovnaní regresných koeficientov oboch lineárnych modelov, pre rok 1999 a pre rok 2000 sa zistili významne rozdielne hodnoty. Pre rok 1999 to bola hodnota 578 Sk a pre rok 2000 6 119 Sk. Toto výrazné zvýšenie roku 2000 zapríčinil rekordný nedostatok zrážok. Respondenti získali významné dotácie na elimináciu dopadu nepriaznivého počasia v rôznych formách.

Príjmy respondentov okrem dotácií tvorili tržby za produkty rastlinnej a živočišnej výroby, ale aj za poskytované služby. Dvadsať percent respondentov v okrese Galanta poskytuje záujemcom služby v podobe uskutočňovania mechanizovaných pracovných operácií, prepravy materiálu, sprostredkovania odbytu poľnohospodárskych produktov, čo znamená, že podstatná časť príjmov im plynie z nepoľnohospodárskej činnosti. Pohybuje sa až do výšky 150 000 Sk na 1 ha p.p. v priemere. Dotácie pripadajúce na 1 ha p.p. dosiahli najvyššiu hodnotu 3 800 Sk. V okresoch Martin a Čadca má 22% respondentov príjmy z práce v lese, 11% z predaja úžitkových a ozdobných predmetov vyrobených zo slamy a ovčej vlny.

Podiel dotácií na príjmoch samostatne hospodáriacich roľníkov je výrazne nižší v porovnaní s podielom dotácií na príjmoch v agrárne vyspelých krajinách. Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v SR 2000 uvádza pre roky 1997-1999 podporu slovenského poľnohospodárstva vyjadrenú ekvivalentom produkčných subvencií podstatne nižšiu ako v EÚ, tak aj v krajinách OECD. Krajiny CEFTA sú však približne na rovnakej úrovni. Napríklad pre rok 1999 to bolo na Slovensku 25 %, v krajinách OECD 40 %, EÚ 49 %, v Nórsku 69 %, vo Švajčiarsku 73 %, USA 24 % a v Kanade 20 %.

Prehľad o percentuálnom podiele dotácií na príjmoch respondentov poskytuje tabuľka 3.

Z údajov uvedených v tabuľke 3 vyplýva veľmi nízky podiel dotácií na príjmoch SHR. V roku 1999 to bolo 9,53% v priemere a v roku 2000 11,74%.

Podiel dotácií na príjmoch v sledovaných rokoch a veľkostných skupinách poukazuje na viaceré skutočnosti:

- veľmi nízky podiel dotácií na príjmoch v porovnaní s vyspelými agrárnymi krajinami,
- malý podiel dotácií na príjmoch aj v porovnaní s dotáciami, ktoré získalo 847 SHR (vyplnili Informačný list pre MP SR) v roku 1998. Baumgartnerová (2000) uviedla 13,84% podiel dotácií na príjmoch. Ďalej uviedla pokles dotácií na 1 ha p.p. zo 4 921 Sk vo veľkostnej skupine do 20 ha p.p. na 1 781 Sk na 1 ha p.p. vo veľkostnej skupine 1 000 a viac ha p.p.

Záver

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky každoročne upravuje podmienky pre poskytovanie dotácií. Nie je žiadnym tajomstvom, že podmienky pre získanie dotácií sa každým rokom sprísňujú, čo nemožno považovať za chybu. Dotácie sa majú poskytovať tým uchádzačom, ktorí ich využívajú na stabilizáciu podniku v súlade s potrebami rezortu a v sú-

Tabuľka 3 Percentuálny podiel dotácií na príjmoch SHR

Veľkostná skupina v ha p.p. (1)	Priemerné príjmy na 1 ha p.p. v Sk (2)		Priemerné dotácie na 1 ha p.p. v Sk (3)		Percentuálny podiel dotácií na príjmoch (4)	
	1999	2000	1999	2000	1999	2000
- 20	37 875	56 419	3 852	1 863	10,17	3,30
21 - 50	14 185	18 333	1 274	3 283	8,98	17,90
51 - 100	23 945	21 851	1 344	1 373	5,61	6,28
101 - 150	14 156	18 089	1 612	2 247	11,38	12,42
151 - 200	22 328	23 988	1 915	1 850	8,57	7,71
201 -	17 744	17 086	1 182	5 024	6,66	29,4

Zdroj: Vlastné výpočty zo získaných údajov od respondentov
 Percent share of subsidies in the incomes of self-employed farmers
 (1) size group in ha, (2) average incomes per ha in SKK, (3) average subsidies per ha in SKK, (4) percent share of subsidies in incomes

lade s podmienkami platnými pre ich získanie. Objem prostriedkov plynúcich do dotácií sa tak isto mení.

V snahe prispôbiť dotačnú politiku podmienkam platným v Európskej únii, najvýraznejšie zmeny majú prísť do platnosti v roku 2001, v ktorom sa má v tejto oblasti dosiahnuť kompatibilita s pravidlami platnými v krajinách EÚ.

Keďže v posledných rokoch sa u nás výrazne podporovala živočíšna výroba v podhorských a horských oblastiach a výroba cukrovej repy, zemiakov, ovocia a zeleniny v produkčných oblastiach, podrobili sme analýze dotácie získané SHR v okresoch s výrazným zastúpením týchto komodít.

Na základe výsledkov získaných analýzou možno konštatovať, že SHR hospodáriaci vo vhodných podmienkach majú rovnaký záujem o získanie dotácií, ako SHR hospodáriaci v marginálnych podmienkach. Dotácie pripadajúce na jednotku plochy (1 ha p.p.) sa podstatne nelíšia ani v rôznych podmienkach, ani vo veľkostných skupinách podnikov. Celkovo sa zistil veľmi nízky podiel dotácií na príjmoch. Ten je oveľa nižší, ako je podiel, ktorý uvádza MP SR ako celoslovenský priemer. Všetci respondenti, ktorí získali v sledovaných rokoch dotácie vykazujú zisk, na dosiahnutí ktorého sa podieľajú dotácie od 3,3 % vo veľkostnej skupine do 20 ha p.p. po 29,4 % vo veľkostnej skupine nad 201 ha p.p.

Súhrn

Dotácie sú jedným z najvyužívanejších podporných prostriedkov agropodnikateľov - fyzických osôb. Cieľom výskumu bolo zistiť podiel dotácií na podnikateľskej úspešnosti samostatne hospodáriacich roľníkov, hospodáriacich v rozdielnych prírod-

ných podmienkach. Výsledky sa získali bežne používanými metódami, ale aj použitím regresnej a korelačnej analýzy, F-testu, t-testu, percentuálneho podielu dotácií na príjmoch a komparáciou. Získané výsledky boli komparované s výsledkami uvádzanými Ministerstvom pôdohospodárstva Slovenskej republiky za celú Slovenskú republiku.

Kľúčové slová: dotácie, podporné prostriedky, agropodnikatelia-fyzické osoby, samostatne hospodáriaci roľníci

Literatúra

BAUMGARTNEROVÁ, E. 2000. Podnikateľská úspešnosť samostatne hospodáriacich roľníkov v roku 1998. In: Zemědělská ekonomika, roč. 46, 2000, č. 6, s. 279-282.

GOZORA, V. 2000. Prispôbovanie podnikateľskej štruktúry poľnohospodársko-potravinárskeho komplexu európskym trhovým štruktúram. In: Zborník vedeckých prác „MVD 2000“. Nitra : SPU, 2000, s.17-24. ISBN 80-7137-715-5

MIŽIČKOVÁ, L. 2001. Samostatne hospodáriaci roľníci na agrárnom trhu Slovenskej republiky. In: Konkurencieschopnosť vybraných agrárnych komodít SR pred vstupom do EÚ : Zborník vedeckých prác III. Nitra : 2001, s.115-118. ISBN 80-7137-822-4

OBTULOVÍČ, P. 1991. Ekonometria. Nitra : VŠP, 1991. 136s. ISBN 80-85175-70-3

Správa o poľnohospodárstve a potravinárstve v SR 2000: Zelená správa. Bratislava : MP SR, 2000.

Kontaktná adresa:

doc. Ing. Ľudmila Mižičková, PhD., Katedra manažmentu a marketingu, FEM SPU, Tr. A. Hlinku 2, 949 76 Nitra

Acta oeconomica et informatica 2/2001
Nitra, Slovaca Universitas Agriculturae Nitriae, 2001, s. 46-50

POSTAVENIE VEĽKOOBCHODOV V SYSTÉME DISTRIBÚCIE POTRAVINÁRSKYCH VÝROBKOV NA SLOVENSKU

A POSITION OF WHOLESALERS IN THE FOOD PRODUCT DISTRIBUTION SYSTEM IN SLOVAKIA

Michal VICEN

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

An analysis of a group of wholesale firms specializing in supplies of retailers with food products in Slovakia points at their considerable differentiation in terms of size, performance, assortment and equipment. The mean sale area of a wholesale store is 392 m² and its mean storage ground is approximately three times higher (1,291 m²). The average number of employees is 22.8, producing on average the annual sales of 102.9 mil. SKK per wholesale firm. The firms run by owners are larger, with higher performance, than the rented ones. From the viewpoint of location, the smallest size and the lowest turnover are achieved by the wholesalers in the centre of city. On the other hand, the biggest and most effective wholesale stores are located in villages. There are also great differences in the assortment offered. All of the wholesale firms under investigation (30) deal with sales of flour, pastries and they very rarely offer red meat and meat products (20 %). The widest assortment was found in alcoholic drinks (129 different kinds), whilst the poorest offer was detected in eggs and soft sheep cheese bryndza (1 or 2 kinds). The highest share of foreign products was observed in fruits (53%), cigarettes (49%) and pastries (44%). Milk, cream, soft cheese, bread, milling and bakery products, poultry meat and products made of it were only of domestic origin.

Key words: wholesalers, food products, assortment, location, size

Významnú súčasť distribučných kanálov predstavujú veľkoobchody. Zohrávajú dôležitú úlohu pri zásobovaní maloobchodných predajní a ich prostredníctvom i spotrebiteľov výrobkami.

Osobitný význam majú veľkoobchody orientované na distribúciu potravín, vzhľadom na špecifiká a náročnosť podmienok skladovania a prepravy, zdôrazňuje Viestová (1997). Z uve-